

Raadsvoorstel

portefeuillehouder M.F.H. Budel	begrotingsprogramma 2 Welzijn	draagt bij aan Global Goal(s) 11 Duurzame steden en gemeenschappen
b en w-vergadering 29 september 2020	agendapunt 4	bijlage(n) ter inzage 2
rol raad Ter besluitvorming	soort document Raadsvoorstel en -besluit	
voorbereidende vergadering 13 oktober 2020	agendapunt	
raadsvergadering 27 oktober 2020	agendapunt	
onderwerp Gebiedspaspoort Laag-Soeren.		

INHOUD VOORSTEL

Het gebiedspaspoort Laag-Soeren vaststellen als toetsingskader en inspiratiedocument voor initiatieven in het rijksbeschermd dorpsgezicht Laag-Soeren.

1 Waartoe is het voorstel gedaan?

Nederland telt 472 door het Rijk aangewezen beschermde stads- en dorpsgezichten. Drie daarvan liggen in de gemeente Rheden: Villapark Overbeek in Velp, Dieren-Zuid en het buitengebied van Laag-Soeren. Gemeenten zijn verplicht om voor de aangewezen gebieden een bestemmingsplan op te stellen waarin de bescherming van de beschreven historische waarden wordt gewaarborgd. Tegelijkertijd wordt er in deze gebieden natuurlijk ook gewoond en gewerkt en moeten ontwikkelingen mogelijk blijven. Een opdracht tot behoud en ontwikkeling kortom, hetgeen soms een spanningsveld kan opleveren. Waar de meeste beschermde gezichten in stedelijk gebied liggen, is het beschermd gezicht in Laag-Soeren één van de weinige gezichten in Nederland die juist in het buitengebied liggen. Vanwege dit bijzondere karakter heeft de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (hierna: RCE) de gemeente Rheden subsidie verstrekt om met de inwoners een document op te stellen aan de hand waarvan een goede balans kan worden gevonden tussen behoud en ontwikkeling van het gebied. Het afgelopen anderhalf jaar is samen met een groep inwoners van het gebied gewerkt aan dit gebiedspaspoort (*paspoort* omdat dit enerzijds de identiteit beschrijft terwijl het anderzijds ruimte geeft om te bewegen). Met dit paspoort in de hand hopen wij een gebied waarvoor van rijkswege het hoogste beschermingsniveau geldt toch ruimte te geven voor ontwikkeling. Het paspoort is in opdracht van de gemeente opgesteld door Bureau SteenhuisMeurs.

2 Wat is het bestaand beleid c.q. kader?

Het beschermd gezicht is aangewezen op grond van de Monumentenwet die onder het overgangsrecht van de Omgevingswet tot de invoering van die laatste wet van toepassing blijft voor de beschermde gezichten. Het paspoort:

- is een uitwerking van de Omgevingsvisie Buitengebied en zal voor dit gebied worden gebruikt als onderlegger voor het nog op te stellen Omgevingsplan;
- heeft alleen betrekking op het gebied dat binnen de contouren van het rijksbeschermd gezicht valt; deze contouren zijn opgenomen in het paspoort;
- dient als nadere (en in de praktijk noodzakelijk gebleken) precisering van de redengevende beschrijving van het beschermd gezicht waaraan initiatieven in het gebied sinds de rijksaanwijzing worden getoetst;

- zal aan initiatiefnemers worden meegegeven als richtsnoer bij de ontwikkeling van initiatieven; hiermee geven wij enerzijds ruimte voor nieuwe ontwikkelingen met behoud van de huidige kwaliteit terwijl anderzijds bij nieuwe ontwikkelingen gericht een versterking van de kwaliteit kan worden gerealiseerd.

3 Wat willen wij bereiken?

De instandhouding van de hoge ruimtelijke en historische kwaliteit van het rijksbeschermd gebied enerzijds en het bieden van ruimte voor ontwikkelingen anderzijds.

4 Wat gaan wij ervoor doen?

Na vaststelling zal samen met de mensen in het gebied worden bekeken op welke wijze wij verder gaan met de gebiedstafel. Daarnaast zal het paspoort worden gebruikt als een van de onderleggers voor het nog op te stellen Omgevingsplan voor zover het dit rijksbeschermd gezicht betreft.

5 Structuur van het gebiedspaspoort

Het paspoort is als volgt opgezet:

- Historische beschrijving van het gebied uitmondend in een opsomming van de bouwstenen (zoals bebouwing en infrastructuur) en de kernwaarden (denk aan de kleinschaligheid van het gebied en het helende en verbindende landschap).
- De zeven opgaven (landschap en cultuurhistorie, toerisme & recreatie, duurzaamheid etc.) en de tien gouden ambities (herkenbaar landschap, ruimte voor herbestemming, zero verrommeling, maatwerk etc.) zoals opgehaald aan de gebiedstafels.
- De opgaven en ambities vertaald in een paspoort voor de drie deelgebieden: Sprengen en omgeving, Park Laag-Soeren en Soerense Enk. Hierin zijn ook praktische voorbeelden van do's en dont's opgenomen.
- In de bijlage bij het gebiedspaspoort is het beleid opgenomen voor zonnepanelen, vergelijkbaar met het beleid dat eerder al is vastgesteld voor de beschermde dorpsgezichten in Velp en Dieren. Dit beleid is in het gebiedspaspoort verwerkt.

6 Wat zijn de financiële consequenties?

Geen. Het paspoort is volledig gefinancierd uit de door de RCE beschikbaar gestelde subsidie (€ 50.000,00) en de inzet van reguliere gemeentelijke uren.

7 Wat zijn de risico's?

Er zijn geen wezenlijke risico's. Of het paspoort zo zal werken als iedereen hoopt -een kader waaraan iedereen in het gebied zich conformeert en een inspiratiebron voor nieuwe initiatieven- zal pas in de praktijk blijken.

8 Wat is het draagvlak voor dit voorstel?

Om te komen tot het voorliggende concept zijn het afgelopen jaar de volgende stappen doorlopen:

- Aftrapbijeenkomst (tegelijk met aftrap voor het project Soerens Beekdal, februari 2019) waarvoor alle inwoners via een brief waren uitgenodigd; er waren ca. 20 mensen aanwezig. Zij werden geïnformeerd over het doel, konden al de eerste input leveren én konden zich opgeven voor een gebiedstafel.
- Twee gebiedstafels. Dit is een nieuw instrument uit de Omgevingsvisie. Dit project diende als pilot waarin dit instrument voor het eerst werd ingezet. Aan de hand van de analyse die was gemaakt van het gebied is tijdens twee avonden door de inwoners met elkaar gesproken over de balans tussen behoud en ontwikkeling, hun wensen, de in hun ogen belangrijkste thema's en de gouden ambities voor het gebied.
- Naar aanleiding van de analyse en gebiedstafels is een eerste concept opgesteld dat is voorgelegd aan de beleidsvelden Toerisme & Recreatie, Landschap, Ruimte, Economische Zaken, Stedenbouw, Verkeer, Ecologie, Water/Beheer. Dit concept is verder besproken met Natuurmonumenten, Waterschap, het projectteam van het Soerens Beekdal, de RCE en de Commissie Cultuurhistorie.

- Deze input heeft geleid tot een tweede concept. Alle inwoners hebben weer een persoonlijke uitnodiging ontvangen voor een inloopavond waarin dit concept is gepresenteerd. Ca. 75 mensen zijn hier geweest. Het concept is op de website geplaatst. Daarop zijn 13 schriftelijke reacties ontvangen, waaronder van Soerens Belang, de Bekenstichting en de RCE. Met het Soerens Belang is nog een apart overleg geweest waarin zij hun aandachtspunten hebben toegelicht. Ook de Commissie Cultuurhistorie heeft dit tweede concept besproken.
- E.e.a. heeft geleid tot het derde concept dat tussentijds nog aan de meest betrokken beleidsvelden is voorgelegd; deze opmerkingen zijn in het stuk verwerkt. Dit concept is door uw college formeel vrijgegeven voor inspraak. Dit heeft geleid tot 11 reacties, van Soerens Belang, Natuurmonumenten, twee bedrijven en zeven particulieren.
- Bijgevoegd treft u het aangepaste gebiedspaspoort aan met daarbij een overzicht van de reacties en het voorgestelde antwoord daarop. Veel opmerkingen konden worden verwerkt of vragen konden worden verduidelijkt. Met enkele sprekers van wie de reactie daartoe aanleiding gaf of die daarom hadden verzocht (zoals Soerens Belang) zijn de reacties persoonlijk doorgenomen.
- Tijdens het doorlopen traject zijn de deelnemers aan de gebiedstafels via mails geïnformeerd met updates van de laatste stand van zaken.

9 Hoe en met wie wordt er gecommuniceerd?

De inwoners van het gebied worden via een brief geïnformeerd over het definitieve document. Daarin wordt ook de aanzet gegeven voor het vervolg van de gebiedstafel om te praten over de thema's en initiatieven die nu en in de toekomst in het gebied spelen.

10 Wordt er een evaluatie uitgevoerd?

Aan de mensen die hebben meegedaan met de gebiedstafels zal worden gevraagd om feedback te geven op het gevolgde proces en het eindresultaat.

De Steeg, 29 september 2020

Burgemeester en wethouders van Rheden,

Carol van Eert,
burgemeester.

Nadja Renkema,
secretaris.